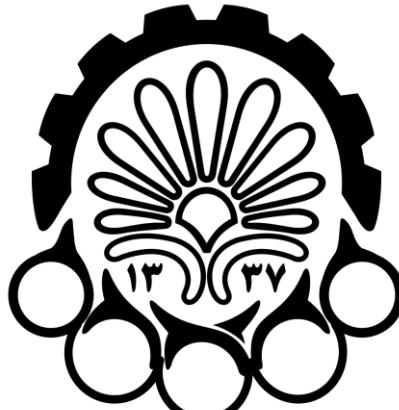

«In The Name Of GOD»

دانشگاه صنعتی امیرکبیر
(پلی تکنیک تهران)

[HW-04-Report]

[DIGITAL IMAGE PROCESSING]

Hasan Masroor | [403131030] | May 29, 2025

"فهرست مطالب تمرین 04"

Problem 1	3
A)	3
B)	4
Problem 2	5
A)	5
B)	6
C)	7
D)	10
E)	10
Problem 3	11
A)	11
B)	12
C)	14
D)	15
E)	17
F)	18

Problem 4	19
A)	19
B)	21
Problem 5	23
Problem 6	25
A)	25
B)	25
C)	26
D)	27
E)	28
F)	28

Problem 1: Getting Familiar with the applications of Image Interpolation

.A

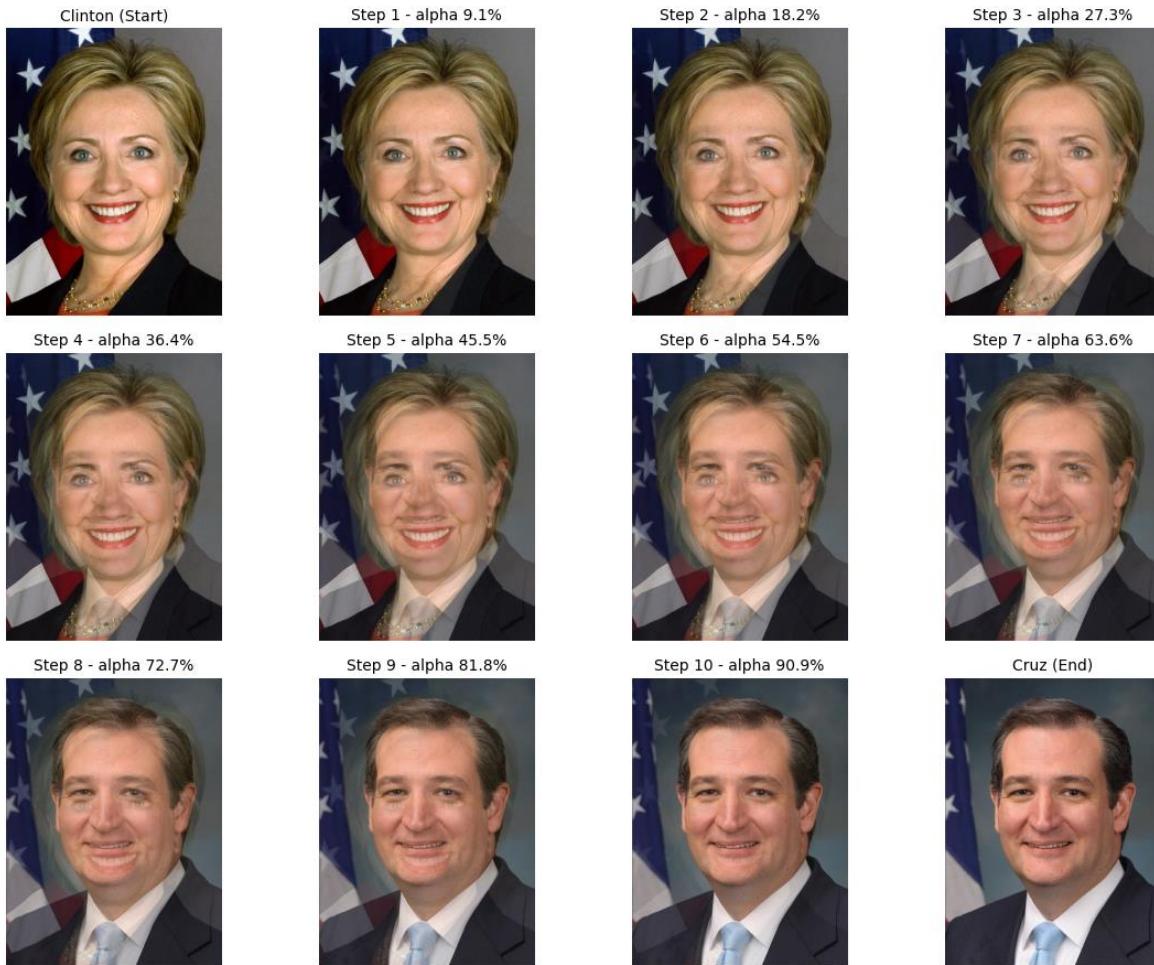
در این تمرین با کاربردهای مهم درونیابی تصویر آشنا می‌شویم. ابتدا با اعمال اعوجاج‌های مختلف مانند موجی، پیچشی و اعوجاج لنزی روی تصویر، فرآیند تغییر Image Warping را تجربه می‌کنیم. سپس با استفاده از تکنیک مورفینگ، به صورت پیوسته یک تصویر را به تصویر دیگر تبدیل می‌کنیم. مراحل میانی این تغییر را تولید و نمایش می‌دهیم.

ابتدا کتابخانه‌های مورد نیاز را import کردیم و تصویر "Brad.jpg" را لود کردیم، سپس سه نوع الگوریتم وارپینگ طراحی و پیاده‌سازی کردیم تا جلوه‌های متفاوتی از اعوجاج تصویر ایجاد کنیم. در روش اول، با اعمال یک تابع سینوسی بر مختصات افقی پیکسل‌ها، یک اعوجاج موجی در راستای افقی پدید آورдیم. در روش دوم، با استفاده از مدل اعوجاج بشکه‌ای (Barrel Distortion)، پیکسل‌ها را بر اساس فاصله آن‌ها از مرکز تصویر به بیرون یا داخل جایه‌جا کردیم و جلوه‌ای شبیه به لنزهای وايد ایجاد شد. در روش سوم، با تغییر زاویه پلار نقاط بر اساس فاصله‌شان از مرکز، افکت چرخشی یا مارپیچی (Swirl) تولید کردیم. برای همه این تبدیل‌ها، با استفاده از تابع cv2.remap و تکنیک درونیابی دو بعدی، مختصات جدید پیکسل‌ها به تصویر اصلی اعمال شد و تصاویر نهایی تولید شدند. در نهایت برای مشاهده تأثیر هر نوع وارپ نتایج را در خروجی نمایش دادیم:

.B

در این بخش، هدف ما پیاده‌سازی تکنیک Image Morphing برای تبدیل تدریجی تصویر "Clinton.jpg" به تصویر "Cruz.jpg" بود. ابتدا هر دو تصویر را بازگذاری و به فضای رنگ RGB تبدیل کردیم، سپس تصویر مقصد را به اندازه تصویر مبدا تغییر اندازه دادیم تا ابعاد یکسانی داشته باشند. برای انجام مورفینگ، از تکنیک ترکیب خطی بر پایه پارامتر آلفا استفاده کردیم؛ به این صورت که با افزایش تدریجی مقدار آلفا از ۰ تا ۱، یک دنباله از تصاویر میانی تولید شد که هر کدام ترکیبی از دو تصویر اصلی با نسبت مشخصی بودند. در مجموع ۱۲ تصویر (شامل تصویر شروع، ۱۰ تصویر میانی و تصویر پایان) تولید و به صورت شبکه‌ای به نمایش درآمدند. خروجی این بخش و تبدیل تدریجی تصویر اولیه Cruz یه Clinton را در ادامه می‌توانیم مشاهده کنیم:

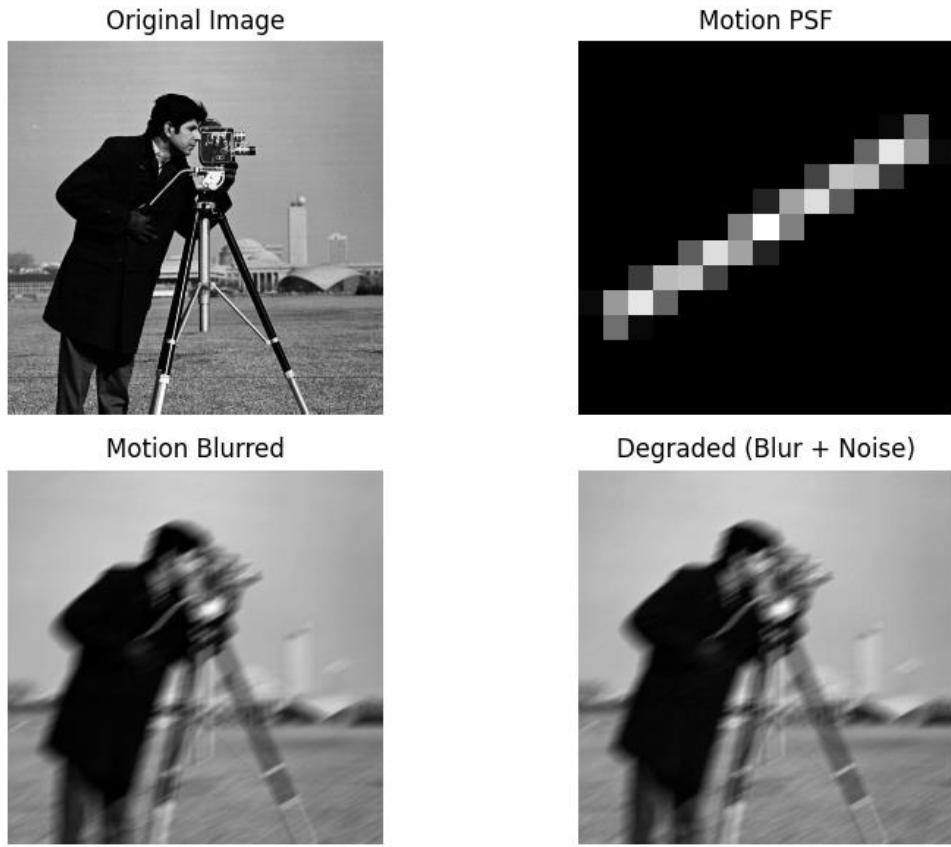
Problem 2: Getting Familiar with the Wiener filtering

.A

در این تمرین، هدف شبیه‌سازی و بازسازی تصاویر دچار تاری حرکتی است. ابتدا باید با استفاده از یک کرنل PSF مناسب (طول ۱۵ پیکسل و زاویه 30° درجه) تاری حرکتی را روی تصویر اعمال کرده و نویز گاؤسی به آن اضافه کنیم. سپس با محاسبه تبدیل فوریه دو بعدی تصویر اصلی و تصویر مخدوش، طیف فرکانسی آنها را مقایسه کرده و از طریق مشاهده خطوط تاریک موازی در دامنه فرکانس، پارامترهای طول حرکت و زاویه را تخمین بزنیم. در ادامه، با استفاده از این مقادیر، بازسازی تصویر را به روش فیلتر معکوس ساده و فیلتر وینر در حوزه فرکانس انجام داده و کیفیت بازیابی را از نظر باقیمانده تاری، نویز و اثر رینگنگ بررسی نماییم.

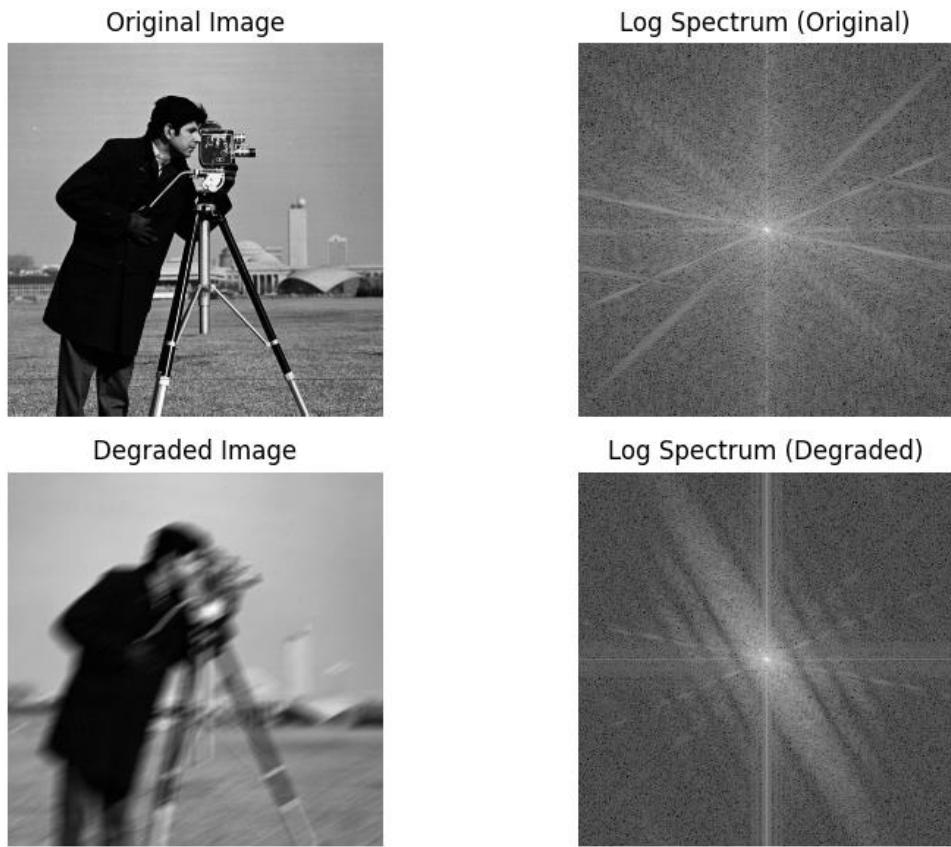
ابتدا کتابخانه‌های مورد نیاز را `import` کردیم و در این بخش، هدف ما مدل‌سازی یک فرایند تخریب تصویر است که شامل دو مؤلفه اصلی می‌باشد `Gaussian Noise` و `Motion Blur`. ابتدا با استفاده از پارامترهای مشخص شده شامل طول تاری $L=15$ و زاویه $\theta=30^\circ$ ، یک تابع پخش نقطه‌ای (PSF) طراحی کردیم. این PSF به صورت یک کرنل خطی در مرکز ماتریس ایجاد شده و با استفاده از `rotation` به زاویه دلخواه، شکل دهی می‌گردد؛ سپس کرنل نرم‌السازی می‌شود. در گام بعد، تصویر "cameraman.png" با کرنل تاری به صورت دو بعدی کانوالو شده و بدین ترتیب یک تصویر تار به دست می‌آید که رفتار تاری حرکتی را شبیه‌سازی می‌کند. به این تصویر تار، نویز گوسی با میانگین صفر و انحراف معیار $\sigma=1$ افزوده می‌شود تا شرایط تخریب در دنیای واقعی که شامل هم تاری و هم نویز است، بهتر مدل شود.

در نهایت هر چهار مرحله شامل تصویر اصلی، کرنل تاری (PSF)، تصویر مات شده و تصویر نهایی تخریب شده را برای درک بهتر در ادامه در خروجی نمایش دادیم:

.B

در این بخش، با هدف بررسی تأثیر تخریب حاصل از تاری حرکتی و نویزگوسی بر محتوای فرکانسی تصویر، اقدام به محاسبه و تحلیل طیف لگاریتمی بزرگ تصویر اصلی و تصویر تخریب شده می‌کنیم. ابتدا با استفاده از تبدیل فوریه دوبعدی (2D FFT) و سپس با اعمال جابه‌جایی مرکز طیف(FFT shift)، طیف فرکانسی تصاویر را به دست می‌آوریم. در ادامه، برای افزایش قابلیت مشاهده جزئیات، از مقیاس لگاریتمی برای نمایش بزرگ طیف استفاده می‌کنیم. هر دو تصویر (اصلی و تخریب شده) به نوع داده‌ی float32 تبدیل شده‌اند تا دقیق در محاسبات تضمین شود. سپس طیف‌های حاصل را به صورت تصویری نمایش داده‌ایم. این نمایش بصری به ما امکان می‌دهد تا نقاط قوت انرژی، الگوهای تناوبی و اثرات مخرب نویز و تاری را در حوزه فرکانس به‌وضوح مشاهده کنیم. در نهایت نیز نتایج خروجی و طیف‌ها را در ادامه نمایش دادیم:

طیف‌های بزرگنمایی لگاریتمی تصویر اصلی و تخریب شده تفاوت‌های فرکانسی را به خوبی نشان می‌دهند. طیف تصویر اصلی با پراکندگی گسترده فرکانس‌های بالا و شدت بیشتر، حاکی از وجود جزئیات واضح (مانند لبه‌ها) است. در مقابل، طیف تصویر تخریب شده کاهش قابل توجهی در فرکانس‌های بالا و الگوهای کشیده (به دلیل تاری حرکت) دارد که نشان‌دهنده از بین رفتن جزئیات ریز و تأثیر محoshدگی و نویز است.

.C

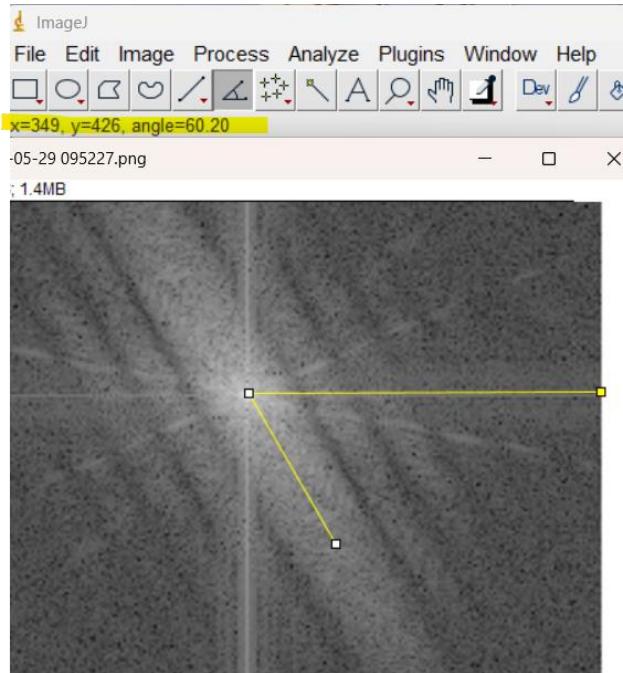
این بخش نیازمند اندازه‌گیری دستی زاویه حرکت (θ) و طول تاری (L) از طیف فوریه تصویر تخریب شده بخش قبل است. این فرآیند با بررسی خطوط تیره موازی (صفرهای PSF) و بهره‌گیری از روابط زیر می‌باشد:

$$\theta = \phi_{\text{lines}} + 90^\circ, \quad L = \frac{1}{\Delta u}$$

ابتدا مقدار ϕ را با استفاده از طیف تصویر تخریب شده در پارت قبلی پیدا می‌کنیم، سپس θ را طبق فرمول بالا بدست می‌آوریم و در نهایت نیز مقدار L را محاسبه کردیم.

برای محاسبه‌ی زاویه حرکت θ از روی تصویر طیف فوریه‌ی تصویر تخریب شده از نرم‌افزار ImageJ استفاده کردیم که ابتدا زاویه ϕ را بدست بیاوریم. مراحلی که انجام دادیم به شرح زیر است:

تصویر طیف فوریه (log-magnitude spectrum) در ImageJ بارگذاری شد. با استفاده از ابزار Angle Tool در ImageJ، زاویه‌ی بین خطوط تاریک فرکانسی (که مربوط به صفرهایتابع انتقال PSF هستند) اندازه‌گیری شد. زاویه‌ی حاصل شده از خطوط تاریک در طیف، مقدار $60.2^\circ - \phi$ بدست آمد:

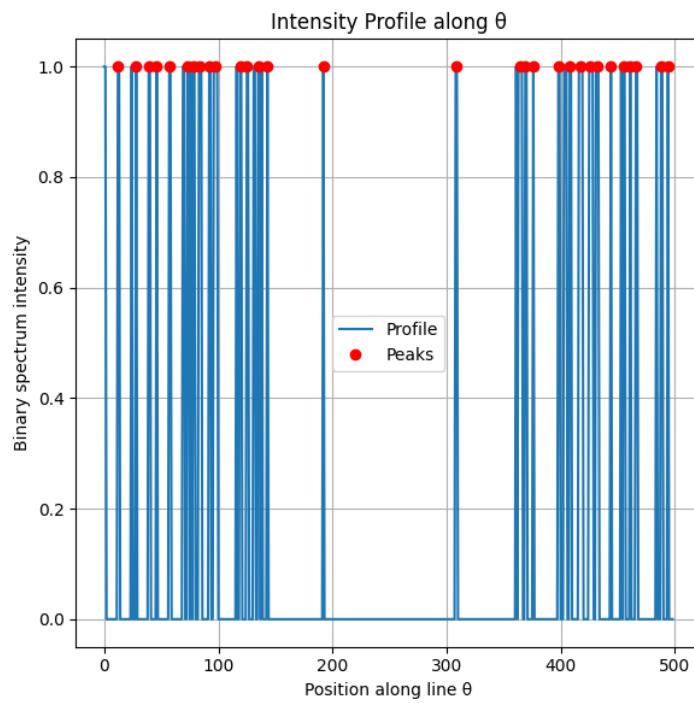

$$\theta = \phi + 90^\circ$$

$\phi \approx -50, 120^\circ$

$$\theta = -50, 120^\circ + 90^\circ$$

$$\theta = 29, 180^\circ$$

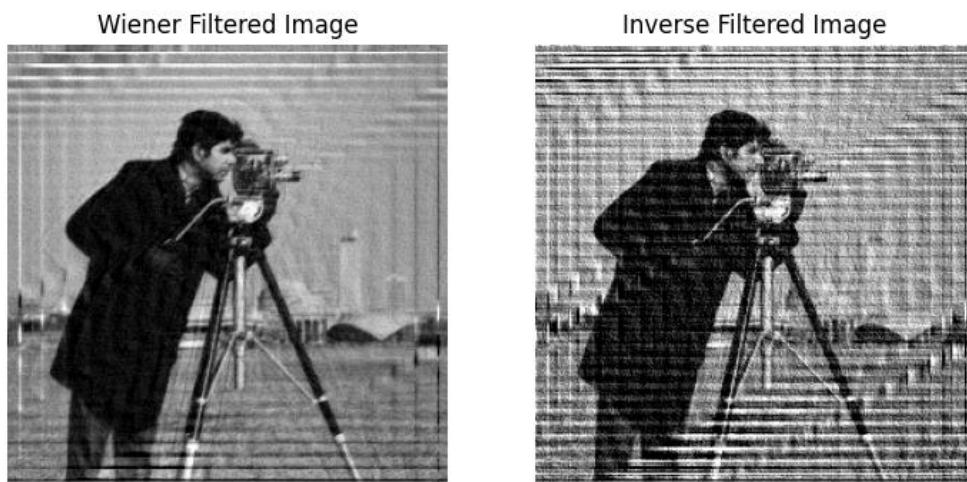

Distance between dark lines (d): 16.62 pixels
 Delta u (frequency spacing): 0.0649
 Estimated motion length (L): 15.40 pixels

الرسم بياني $N \times N$ باستrokes و فاصل بين دو خط يزيد عن تباين طيفي ⁰⁷
 يساوي d يساوى مدار Δu برابر $\frac{d}{N}$ (مابعد وقوع) Δu , واحدة
 $L = \frac{1}{\Delta u}$ يساوى عدوانى L , انتزاعها ⁰⁸
 256x256 ← camera man ⁰⁹
 است و فقط كافى است d را يساوى 256 و بيك ~~لهم~~ محاسبة Δu ¹⁰
 لذا سعى مع جود در بارت L استفاده كردیم Δu فاصل بين دو خط
 بيته واحدود $16,62$ ~~لهم~~ ¹¹
 $\Delta u = \frac{d}{N} = \frac{16,62}{256} \approx 0,06492$ داريم: ¹²
 $L = \frac{1}{\Delta u} = \frac{1}{0,06492} \approx 15,4$ داريم ¹³
 $L = 15,4, \theta = 29,8^\circ$ ¹⁴

.D , E

در این بخش با هدف بازسازی تصویر تخریب شده، دو روش فیلتر معکوس (Inverse Filtering) و فیلتر وینر (Wiener Filtering) را پیاده سازی کرده ایم. ابتدا با فرض آگاهی تقریبی از طول و زاویه تاری، PSF مربوط به تاری حرکتی به صورت دستی تولید شده و برای همترازی با ابعاد تصویر، در مرکز تصویر صفر پد و جایه جا شده است. سپس طیف فوریه هر دو تصویر تخریب شده و PSF محاسبه شده و با استفاده از آنها، بازسازی اولیه با فیلتر معکوس انجام شده است. برای جلوگیری از ناپایداری در فرکانس هایی که پاسخ PSF به صفر می کند، یک آستانه‌ی کوچک (ϵ) لحاظ شده است. در ادامه، با تخمین واریانس نویز و تصویر، نسبت K مورد نیاز برای فیلتر وینر محاسبه گردیده و در صورت خروج از بازه‌ی پایدار، مقدار پیش‌فرض مناسب جایگزین شده است. در نهایت، با استفاده از فیلتر وینر که به صورت تطبیقی نسبت به میزان نویز عمل می کند، تصویر به صورت مؤثرتری بازسازی شده و نتایج هر دو روش به صورت بصری در پایین نشان داده شده اند و در ادامه به تجزیه و تحلیل آنها خواهیم پرداخت:

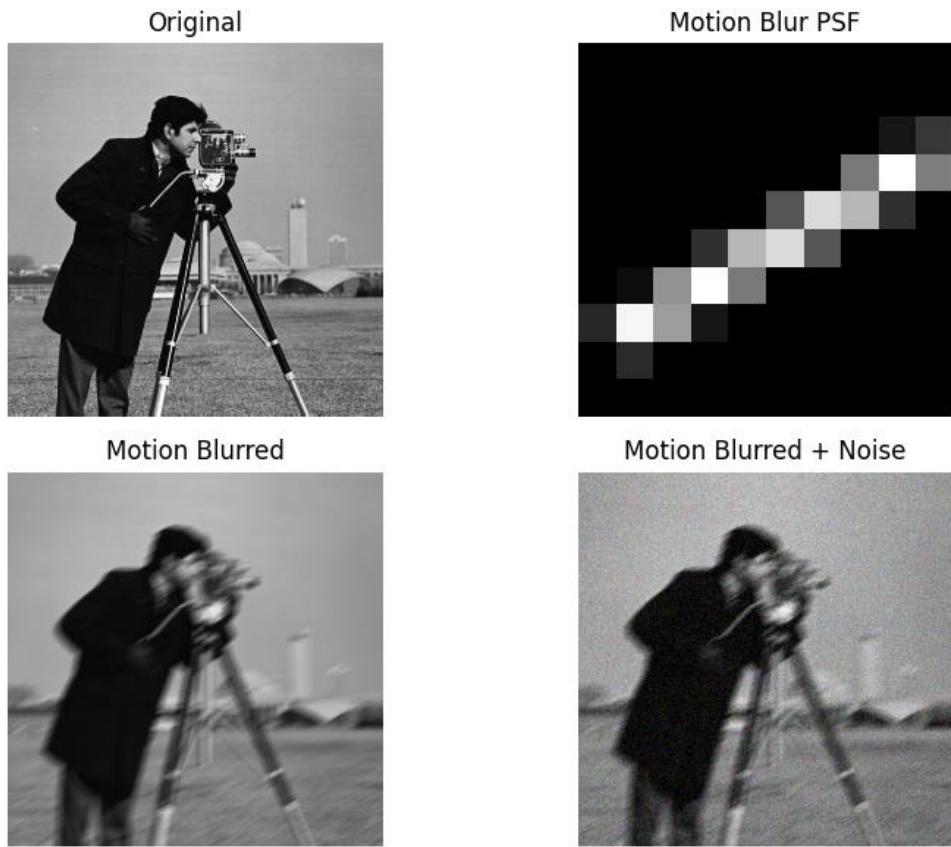
همانطور که در تصویر بالا هم مشاهده کردیم، تصاویر بازسازی شده با فیلتر معکوس (Inverse Filtering) و فیلتر وینر (Wiener Filtering) تفاوت های قابل توجهی در کیفیت و پایداری را نشان می دهند. تصویر بازسازی شده با فیلتر معکوس، به دلیل حساسیت بالای آن به نویز، الگوهای نویزی شدید و خطوط ناخواسته‌ای را نمایش می دهد که جزئیات اصلی (مانند دوربین و سه پایه) را تحت الشعاع قرار داده و واضح را کاهش داده است. در مقابل، تصویر بازسازی شده با فیلتر وینر، با بهره‌گیری از تخمین نسبت نویز به سیگنال(K)، نویز را به طور مؤثری سرکوب کرده و جزئیات مانند لبه‌های دوربین و پس زمینه را بهتر حفظ کرده است، هرچند همچنان اثرات باقی مانده از تاری قابل مشاهده است.

A

در این تمرین، به بررسی فرآیندهای تخریب تصویر و روش‌های پیشرفته بازسازی آن می‌پردازیم تا درک عمیق‌تری از افت کیفیت تصاویر و تکنیک‌های اصلاح آن‌ها کسب کنیم. ابتدا تاری حرکتی به همراه نویز را شبیه‌سازی کرده و تصویر را با استفاده ازتابع گسترش نقطه‌ای (PSF) مخدوش می‌سازیم و با بهره‌گیری از فیلترهای فرکانسی مانند Wiener، بازسازی Non-blind تصویر را انجام می‌دهیم. در ادامه، بازسازی Blind Deconvolution را به منظور تخمین خودکار PSF و بازیابی تصویر پیاده‌سازی می‌کنیم. در نهایت نیز روش‌های مختلف بازسازی شامل فیلتر معکوس، Wiener، کمترین مربعات محدود شده و فیلترهای میانگین‌گیری را مقایسه و ارزیابی می‌کنیم. همچنین، فیلترهای حفظ‌کننده لبه مانند فیلتر bilateral و guided برای بازسازی تصاویر با حفظ جزئیات بررسی می‌شوند و همچنین یک پایپلاین کامل برای بازسازی تصاویر واقعی با تخمین PSF و بهینه‌سازی نهایی تصویر طراحی و پیاده‌سازی می‌گردد.

چون در سوال به ورودی اشاره‌ای نشده بود و همچنین برای این تمرین ورودی به ما داده نشده بود از همان تصویر Cameraman مربوط به سوال دوم در اینجا نیز استفاده کردیم.*

ابتدا کتابخانه‌های مورد نیاز را import کردیم و در این بخش، فرآیند تخریب تصویر با شبیه‌سازی تاری حرکت و نویز گاوی سفید بر روی تصویر cameraman.png انجام شد. ابتدا تابع PSF برای تاری خطی با طول $L=10$ پیکسل و زاویه $\theta=30^\circ$ به صورت دستی با استفاده از یک هسته خطی و چرخش طراحی شد و از پیچش دو بعدی برای اعمال آن بر تصویر استفاده شد؛ سپس نویز گاوی با واریانس 0.002 به تصویر محوشده اضافه شد تا نسخه تخریب‌شده تولید شود. نتایج شامل تصویر اصلی، PSF، تصویر محوشده و تصویر محوشده با نویز به صورت بصری را برای درک بهتر در ادامه نمایش دادیم و در بخش‌های بعدی از آن استفاده می‌کنیم:

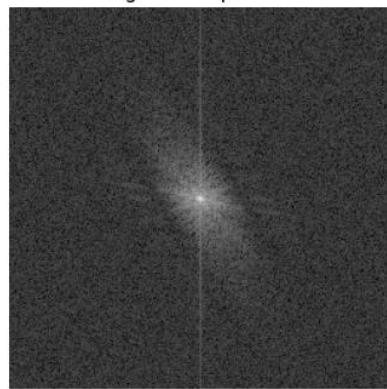

.B

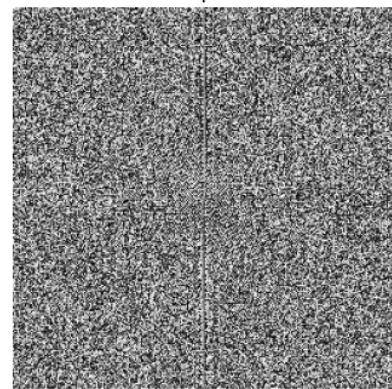
در این پارت فیلتر وینر برای بازسازی تصویر تخریب شده که تحت تأثیر تاری حرکت و نویز گاوی قرار داشت، پیاده سازی شد.تابع PSF در مرکز تصویر پد شده و تبدیل های فرکانسی لازم اعمال شدند. با استفاده از یک پارامتر ثابت برای تنظیم نویز، تصویر بازسازی شد و کیفیت آن با معیارهای PSNR و SSIM ارزیابی گردید. همچنین طیف های فرکانسی (بزرگ نمایی و فاز) تصویر تخریب شده و بازسازی شده به منظور تحلیل عمیق تر نمایش داده شدند. در نهایت، تصاویر اصلی، تخریب شده و بازسازی شده را نمایش دادیم تا در ادامه به تجزیه و تحلیل آنها بپردازیم:

Degraded Image (DFT)

Magnitude Spectrum

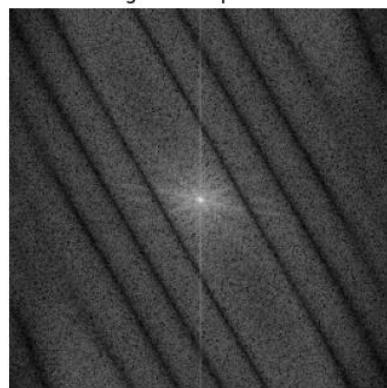

Phase Spectrum

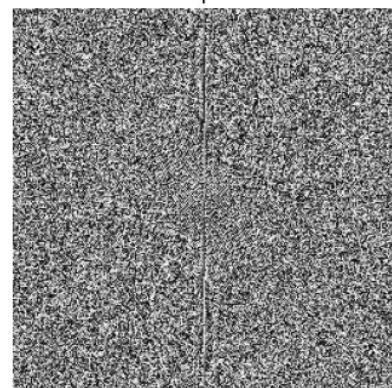

Restored Image (DFT)

Magnitude Spectrum

Phase Spectrum

Original

Degraded

Restored (Wiener)

همانطور که بالاتر گفتیم فیلتر وینر برای بازسازی تصویر تخریب شده cameraman.png که تحت تأثیر تاری حرکت ($L=10$ و $\theta=0.002$) و نویز گاوی (واریانس 0.002) قرار داشت، با استفاده از پارامتر ثابت اعمال شد که منجر به تولید تصویر بازسازی شده‌ای شد. ارزیابی کمی نشان داد که PSNR برابر 19.02 دسی‌بل و SSIM برابر 0.2644 است، مقادیری که حاکی از بهبود نسبی کیفیت نسبت به تصویر تخریب شده است، هرچند SSIM پایین نشان‌دهنده محدودیت در حفظ ساختارهای جزئی تصویر است. طیف فرکانسی تصویر تخریب شده، با تمرکز شدت در فرکانس‌های پایین و پراکنده‌ی ناشی از نویز کاهش وضوح را تأیید می‌کند، در حالی که طیف تصویر بازسازی شده الگوهای خطی ناشی از تاری را کاهش داده و بازیابی نسبی فرکانس‌های بالا را نشان می‌دهد. مقایسه بصری تصاویر اصلی، تخریب شده و بازسازی شده نیز بیانگر کاهش نویز و بهبود جزئیات (مانند لبه‌های دورین و سه‌پایه) در تصویر وینر است، هرچند اثرات باقی‌مانده تاری و نویز همچنان مشهود بوده و نشان‌دهنده نیاز به تنظیم دقیق‌تر پارامتر K یا استفاده از روش‌های تکمیلی است.

C.

در این بخش، الگوریتم دیکانولوشن Blind با استفاده از روش ریچاردسون-لوسی برای بازسازی تصویر تخریب شده (degraded_output.png) و تخمین تابع PSF پیاده‌سازی شد. ابتدا تصویر لود و نرم‌السازی شد، سپس PSF اولیه با یک تابع دلتا مقداردهی اولیه گردید. فرآیند بازسازی طی 50 تکرار انجام شد که در هر مرحله، تصویر و PSF به صورت متناوب به روزرسانی شدند (تصویر با استفاده از نسبت تصویر محو به پیچش تخمینی اصلاح شد و PSF با استخراج بخش مرکزی پیچش معکوس و اعمال تنظیم کننده به روزرسانی گردید). برای پایداری، PSF تخمین شده با فیلتر گاوی (اندازه 3×3 ، $\sigma=0.5$) صاف و نرم‌السازی شد. در نهایت، تصویر بازسازی شده و PSF تخمین شده تولید شدند و یک تابع ارزیابی برای مقایسه PSF تخمین شده با PSF واقعی (در صورت وجود) طراحی شد که در اینجا به دلیل نبود PSF واقعی، صرفاً برای تحلیل بصری آماده شد.

.D

در این بخش فرایند تخریب و بازسازی تصویر را با ترکیب دو نوع تخریب رایج، شامل تاری حرکتی همراه با نویز گوسی و تاری گوسی همراه با نویز پواسون پیاده‌سازی کردیم. برای ایجاد تاری حرکتی، یکتابع PSF با طول و زاویه مشخص تولید کرده و با استفاده از تبدیل فوریه، آن را روی تصویر اعمال کردیم. برای شبیه‌سازی شرایط واقعی‌تر، نویز گوسی به تصویر تارشده افزودیم. در سناریوی دوم تصویر را با فیلتر گوسی مات کرده و سپس نویز پواسون را به آن اضافه کردیم. برای بازسازی تصاویر تخریب‌شده، چهار روش مختلف فیلتر معکوس (Inverse Filtering)، فیلتر وینر (Wiener Filtering)، فیلتر حداقل مربعات محدود (Constrained Least Squares) و فیلتر میانه (Median Filtering) را به کار گرفتیم. در حالت تاری گوسی، برای کاهش نویز اولیه، ابتدا پیش‌پردازشی شامل اعمال فیلتر گوسی با سیگمای کم انجام دادیم که کمی نتایج خروجی بهبود پیدا کند.

- در ادامه، کیفیت تصاویر بازسازی شده را با استفاده از معیارهای PSNR و SSIM ارزیابی کردیم و نتایج مربوط به ابتدا نمایش دادیم:

Scores for Motion Blur + Gaussian Noise:		
	PSNR	SSIM
Inverse Filtering	16.957988	0.255334
Wiener Filtering	24.418715	0.675984
Constrained Least Squares	25.340268	0.755603
Median Filtering	19.622257	0.595735

ارزیابی کمی تصاویر بازسازی شده با تاری حرکت و نویز گاوسی نشان داد که فیلتر Constrained Least Squares با PSNR برابر 25.34 دسیبل و SSIM 0.7556 برابر بهترین عملکرد را دارد و پس از آن فیلتر وینر با PSNR برابر 24.42 دسیبل و SSIM 0.6760 قرار گرفت که بیانگر حفظ بهتر جزئیات و کاهش نویز است. فیلتر معکوس با PSNR برابر 16.96 دسیبل و SSIM 0.2553 ضعیفترین نتیجه را داشت و تحت تأثیر تقویت نویز و رینگینگ قرار گرفت، در حالی که فیلتر میانه با PSNR برابر 19.62 دسیبل و SSIM 0.5957 عملکرد متوسطی ارائه داد، اما با صاف کردن بیش از حد وضوح را کاهش داد. مقایسه بصری تصاویر نیز نشان داد که فیلتر Constrained Least Square و وینر جزئیات لبه ها را بهتر بازیابی کردند، در مقابل فیلتر معکوس نویز شدید و فیلتر میانه افت وضوح را نشان داد.

-در ادامه نیز خروجی و نتایج مربوط به Gaussian blur + Poisson noise را نمایش می دهیم و به تجزیه و تحلیل آنها می پردازیم:

Scores for Gaussian Blur + Poisson Noise:		
	PSNR	SSIM
Inverse Filtering	12.382811	0.130842
Wiener Filtering	20.991626	0.552051
Constrained Least Squares	20.168372	0.414300
Median Filtering	22.108010	0.606007

ارزیابی کمی تصاویر بازسازی شده با تاری گاؤسی و نویز پواسون نشان داد که فیلتر میانه با PSNR برابر 22.11 دسی بل و SSIM 0.6060 برابر 0.6060 بهترین عملکرد را دارد که بیانگر توانایی آن در کاهش مؤثر نویز پواسون و حفظ ساختارهای تصویر است. فیلتر وینر با PSNR 20.99 دسی بل و SSIM 0.5521 و فیلتر Constrained Least Squares محدودیت در بازیابی جزئیات ظریف تحت این نوع نویز است. فیلتر معکوس با PSNR 12.38 دسی بل و SSIM 0.1308 ضعیفترین نتیجه را داشت و تحت تأثیر تقویت نویز شدید قرار گرفت. نتایج بصری بالا نیز همین مواردی که به آنها اشاره کردیم را نشان می دهند.

E

در این بخش نیز هدف ما بررسی عملکرد سه فیلتر پرکاربرد در حذف نویز گوسی از تصویر است و سه روش متفاوت را روی تصویر نویزی اعمال کردیم: فیلتر Gaussian، Bilateral Filter و Median.

برای پیاده‌سازی فیلتر Bilateral، یک نسخه ساده شده و بیهوده شده به صورت دستی کدنویسی کردیم که با ترکیب وزن‌های spatial و intensity-based به حفظ لبه‌ها کمک می‌کند. برای فیلترهای گوسی و میانه نیز از توابع آماده‌ی OpenCV استفاده کردیم. پس از اعمال فیلترها، کیفیت نتایج را با دو معیار عددی استاندارد PSNR و SSIM ارزیابی کردیم تا میزان حفظ ساختار تصویر را بررسی کنیم. در ادامه نیز نتایج خروجی این پارت را برای درک و تجزیه و تحلیل بهتر نمایش دادیم:

Results:
Bilateral Filter: PSNR = 33.63, SSIM = 0.9191
Gaussian Filter: PSNR = 24.45, SSIM = 0.8077
Median Filter: PSNR = 27.25, SSIM = 0.8702

ارزیابی کمی نشان داد که فیلتر Bilateral با PSNR برابر 33.63 دسی بل و SSIM برابر 0.9191 بهترین عملکرد را داشت و به خوبی لبه‌ها را حفظ کرد، در حالی که نویز را به طور مؤثری کاهش داد. فیلتر میانه با PSNR برابر 27.25 دسی بل و 0.8702 SSIM عملکرد خوبی در حذف نویز ارائه داد اما جزئیات لبه‌ها را کمی صاف کرد. فیلتر گاوی با PSNR 24.45 دسی بل و 0.8077 SSIM ضعیفترین نتیجه را داشت و به دلیل صاف‌سازی یکنواخت، لبه‌ها را بیش از حد محو کرد. مقایسه بصری نیز نشان داد که فیلتر دوطرفه با حفظ وضوح لبه‌ها و کاهش نویز، برتری قابل توجهی نسبت به دو روش دیگر دارد در بازسازی با حفظ جزئیات عملکرد بهتری دارد.

F

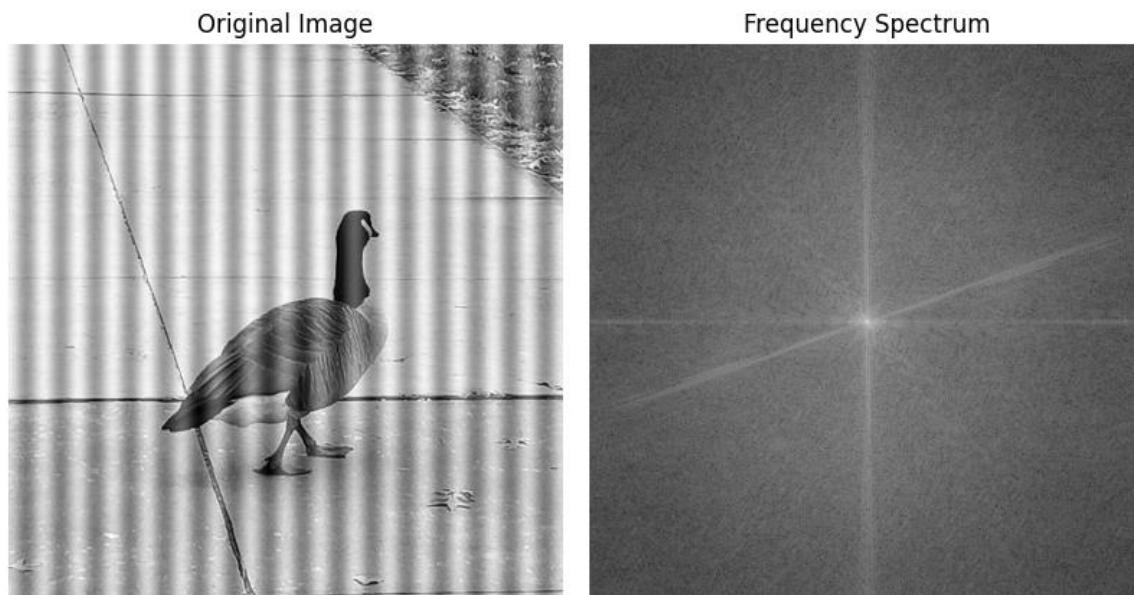
در این بخش، هدف طراحی یک پایپ‌لاین کامل برای بازسازی تصویر واقعی مات شده (ناشی از تاری حرکتی یا خارج از فوکوس) است. این پایپ‌لاین شامل سه مرحله اصلی است: تخمین تابع PSF، بازسازی تصویر با استفاده از PSF تخمینی و پردازش Post-processing مانند افزایش وضوح و بهبود کنترast.

Problem 4: Applying Notch Filters to Remove Periodic Patterns

.A

در این تمرین، با استفاده از فیلترهای ناچ (Notch Filters) به حذف الگوهای تناوبی و نویزهای تکرارشونده در تصاویر می‌پردازیم. ابتدا تصاویر داده شده را بارگزاری و طیف فرکانسی آنها را نمایش می‌دهیم تا نویزهای تناوبی قابل مشاهده باشند. سپس با طراحی و اعمال فیلترهای ناچ مناسب، این نویزها را تضعیف کرده و تصاویر بازسازی شده بدون نویز را نمایش می‌دهیم.

ابتدا کتابخانه‌های مورد نیاز را import کردیم و در این بخش هدف ما حذف نویزهای تناوبی از تصاویر خاکستری با استفاده از فیلتر ناچ (Notch Filter) در حوزه فرکانس بود. ابتدا تصاویر را لود کرده و طیف فرکانسی آنها را با استفاده از تبدیل فوریه دو بعدی محاسبه کردیم. سپس با تحلیل طیف بزرگ، پیک‌های فرکانسی مربوط به نویز را با کمک تکنیک تشخیص قله (Peak Detection) شناسایی کرده و نقاط متقارن آنها را نیز لحاظ کردیم. در ادامه، یک ماسک فیلتر ناچ طراحی نمودیم که نواحی اطراف این پیک‌ها را تضعیف می‌کند و از آن برای فیلتر کردن فرکانس‌های مزاحم استفاده کردیم. در نهایت، با اعمال معکوس تبدیل فوریه، تصویر بازسازی شده و نویز زدایی شده به دست آمد. این فرآیند برای دو تصویر مختلف انجام شد و نتایج به صورت زیر نمایش داده شده‌اند:

Identified Noise Peaks

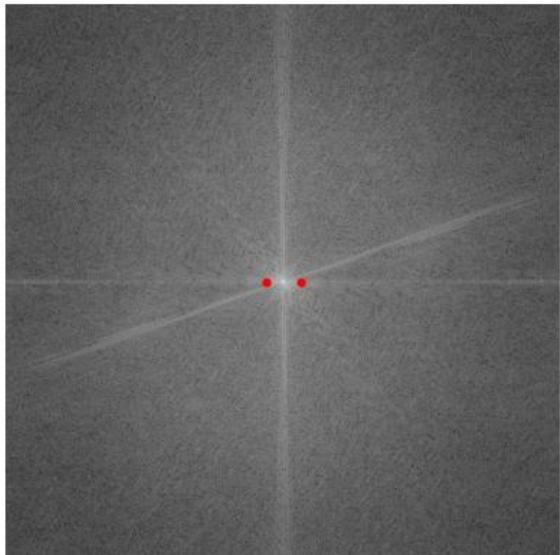
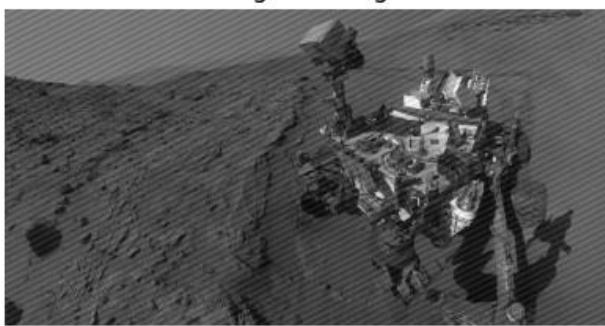

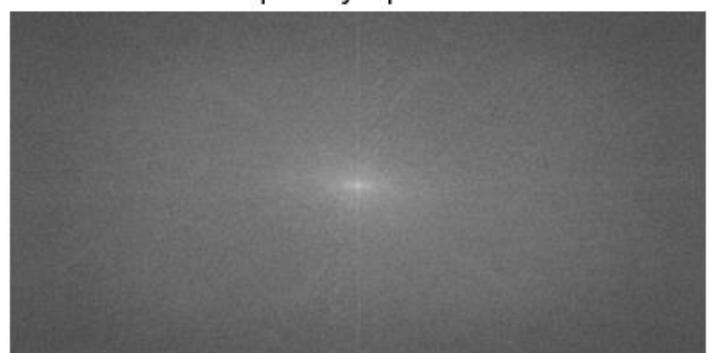
Image After Noise Removal

Original Image

Frequency Spectrum

Identified Noise Peaks

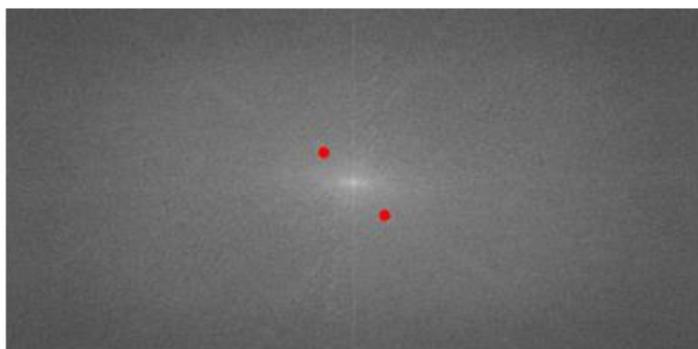

Image After Noise Removal

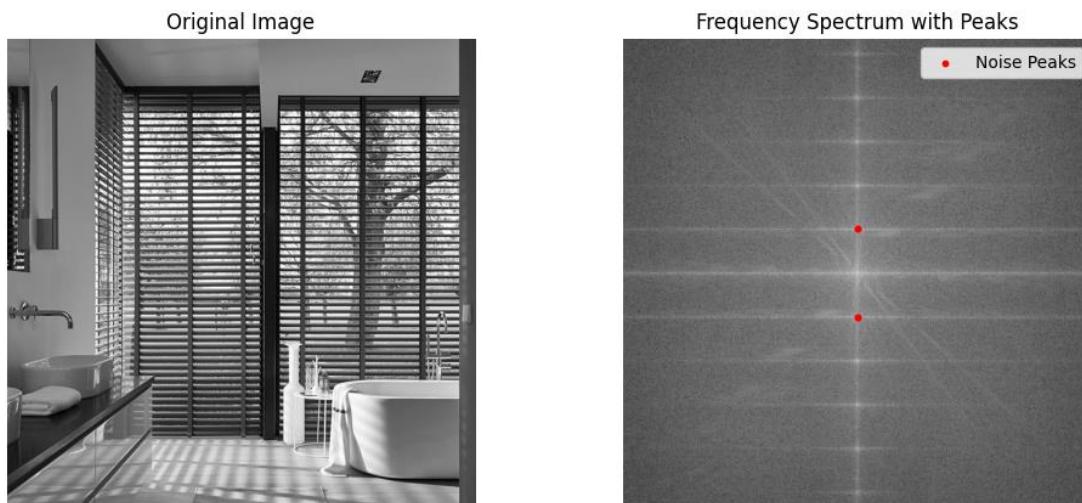

بالاتر گفتیم که تکنیک فیلتر ناتج برای حذف نویز از تصاویر *Goose.jpg* و *curiosity_rover_selfie.png* پیاده‌سازی کردیم تصویر اولیه *Goose* و *curiosity_rover* با الگوهای نواری مواجه بودند و شناسایی پیک‌های نویز در طیف فرکانسی با علامت گذاری نقاط قرمز نشان داد که نویز در فرکانس‌های خاص مرکز است و اعمال فیلتر ناتج این پیک‌ها را حذف کرد. نتیجه بصری نهایی دو تصویر ورودی مؤثر بودن روش فیلتر ناتج در حذف نویزهای فرکانسی خاص را نشان دادند و تا حد خیلی خوبی توانستیم این کار را انجام دهیم.

.B

در این مرحله با هدف حذف نویز تناوبی از تصویر، فیلتر **Butterworth Band-Reject** را در حوزه فرکانس پیاده‌سازی کردیم. ابتدا تصویر را به صورت سیاه‌وسفید بارگذاری کرده و با اعمال تبدیل فوریه دو بعدی و انتقال مرکز طیف، نمایی از انرژی فرکانسی آن به دست آورده‌یم. سپس با استفاده از الگوریتم شناسایی قله‌ها، نقاط دارای شدت زیاد در طیف را) غیر از مؤلفه (DC استخراج کرده و نقاط قرینه‌شان نسبت به مرکز را نیز لحاظ کردیم. براساس فاصله این پیک‌ها از مرکز، شعاع حذف (D_0) و پهنای باند (W) را برای طراحی فیلتر تعیین کردیم. ماسک فیلتر Butterworth را با این پارامترها تولید کرده و بر طیف فرکانسی تصویر اعمال نمودیم. در نهایت با انجام تبدیل فوریه معکوس، تصویر را بازسازی و نویز را به طور مؤثر حذف کردیم. نتیجه نهایی نشان داد که این روش قادر است مؤلفه‌های تناوبی مزاحم را بدون تخریب محتوای اصلی تصویر کاهش دهد.

خروجی این پارت را در ادامه نمایش دادیم:

Original Image

Filtered Image

همان طور که خروجی های بالا را مشاهده کردیم؛ تصویر فیلترشده با استفاده از فیلتر Notch ، الگوی دوره ای کرکره ها را با موفقیت کاهش داده و دید بهتری از منظره پشت آن فراهم کرده است. هرچند برخی جزئیات هنوز کمی محو هستند، اما واضح کلی تصویر بهبود یافته و سایه های مزاحم کرکره ها به طور قابل توجهی حذف شده اند. در نتیجه عملکرد خوبی از خود نشان داده است.

Problem 5: Getting to Know Some of the Simplified JPEG Compression Steps

.A

در این تمرین، با مراحل ساده‌شده‌ای از الگوریتم فشرده‌سازی تصویر JPEG آشنا می‌شویم که روشی استاندارد و پرکاربرد برای کاهش حجم تصاویر دیجیتال، به ویژه در عکس‌هایی با تغییرات ملایم رنگ و روشنایی می‌باشد. یکی از اجزای کلیدی این الگوریتم، تبدیل کسینوسی گسسته (DCT) است که نقش مهمی در تمرکز اطلاعات تصویر و حذف مؤلفه‌های غیرضروری ایفا می‌کند. در این تمرین، تصویر shahnameh.png به بلوک‌های 4×4 تقسیم می‌شود و بر روی هر بلوک تبدیل DCT اعمال می‌گردد. سپس برای شبیه‌سازی مرحله کوانتیزاسیون، ۷۵٪ از ضرایب DCT در هر بلوک حذف شده و تنها بخش کوچکی از اطلاعات اصلی حفظ می‌شود. در ادامه، تصویر با استفاده از ضرایب باقی‌مانده بازسازی شده و برای ارزیابی کیفیت آن، نسبت سیگنال به نویز پیک (PSNR) نسبت به تصویر اصلی محاسبه می‌گردد.

ابتدا کتابخانه‌های مورد نیاز را import کردیم و تصویر ورودی را به فضای رنگی YCrCb تبدیل کرده و هر کanal را جداگانه پردازش می‌کنیم. برای فشرده‌سازی، تصویر را به بلوک‌های 4×4 تقسیم می‌کنیم و با استفاده از تبدیل کسینوسی گسسته (DCT) ضرایب هر بلوک را استخراج می‌نماییم. سپس ۷۵٪ از ضرایب کوچک‌تر را حذف کرده و تنها بزرگ‌ترین ضرایب را نگه می‌داریم تا حجم داده کاهش یابد. پس از بازسازی هر بلوک با استفاده از تبدیل معکوس DCT یا IDCT، کانال‌ها را دوباره ترکیب و به فضای رنگی RGB بازمی‌گردانیم. کیفیت تصویر فشرده‌شده با محاسبه PSNR نسبت به تصویر اصلی ارزیابی شده و نتایج خروجی را نیز در پایین نمایش داده‌ایم:

Compressed Image (RGB)
PSNR: 43.47 dB

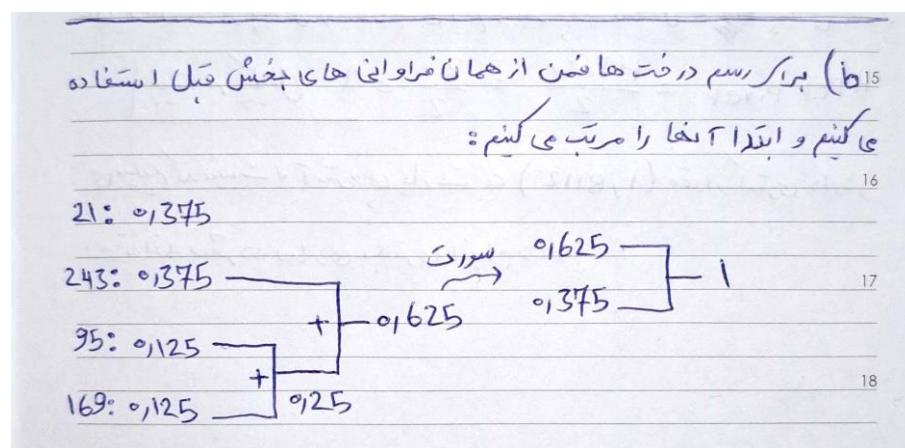
اگر به خروجی‌های بالا توجه کنیم می‌بینیم که تصویر فشرده شده کانال ۷ با وجود حذف ۷۵٪ ضرایب DCT، کیفیت مناسبی با PSNR برابر ۴۳.۴۷ دسی بل حفظ کرده است. جزئیات کلی تصویر همچنان واضح باقی مانده‌اند، اما در نواحی با تغییرات فرکانسی بالا، آثار بلوکی و نویزهای جزئی قابل مشاهده است.

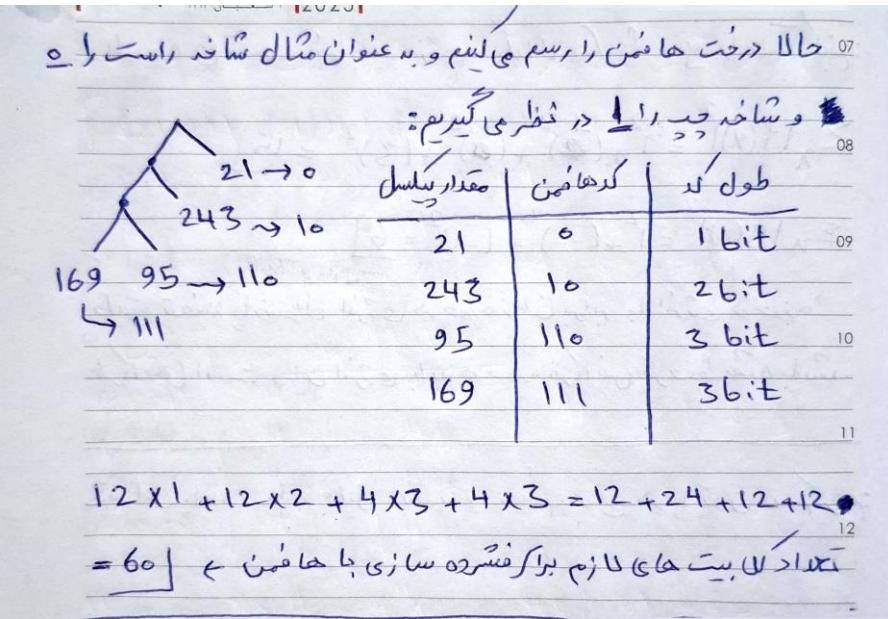
Problem 6: Hands-On Image Processing: Huffman coding

.A

$H = -\sum_{i=1}^n P_i \log_2 P_i$ است و این فرمول آنتروپی ابتدا P_i که فراوانی پیکسل را حسابت می‌کنند، حساب می‌کنند: <table border="1"> <thead> <tr> <th>مقدار</th><th>تعداد وقوع</th><th>احتمال</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>21</td><td>12</td><td>$12/32 \rightarrow 0,375$</td></tr> <tr> <td>95</td><td>4</td><td>$4/32 \rightarrow 0,125$</td></tr> <tr> <td>169</td><td>4</td><td>$4/32 \rightarrow 0,125$</td></tr> <tr> <td>243</td><td>12</td><td>$12/32 \rightarrow 0,375$</td></tr> </tbody> </table>			مقدار	تعداد وقوع	احتمال	21	12	$12/32 \rightarrow 0,375$	95	4	$4/32 \rightarrow 0,125$	169	4	$4/32 \rightarrow 0,125$	243	12	$12/32 \rightarrow 0,375$
مقدار	تعداد وقوع	احتمال															
21	12	$12/32 \rightarrow 0,375$															
95	4	$4/32 \rightarrow 0,125$															
169	4	$4/32 \rightarrow 0,125$															
243	12	$12/32 \rightarrow 0,375$															
حالا از فرمول بالا استفاده کنیم و مقدار H را بدست می‌آوریم:																	
$H = -\sum_{i=1}^4 \frac{P_i}{32} \log_2 \frac{P_i}{32} + \frac{4}{32} \log_2 \frac{4}{32} + \frac{4}{32} \log_2 \frac{4}{32} +$																	
$\frac{12}{32} \log_2 \frac{12}{32} = -(-0,5306 - 0,375 - 0,375 - 0,5306)$																	
$= 1,8112$																	

.B

.C

C) در این سوال به محاسبه نفع فشرده سازی و اثربخشی الگوریتم هایمن پردازیم. نفع فشرده سازی برابر با ساخت تغییر اصلی قبل از فشرده سازی تقسیم بر سازی بعد از فشرده سازی است:

$$\frac{(4 \times 8) \times 8}{60} = \frac{256}{60} \approx 4,27$$

۱۵ هر پیکسل ۸ بیت است

۱۶ این داده واحد دارد. ۴,27 برابر فشرده سود است.

۱۷ اثربخشی هم از فرمول آنتروپی تقسیم بر میان سه بر پلیسید

$$\text{محاسبه می سود و داریم: } \text{Average bits/pixel} = \frac{60}{32} = 1,875$$

$$\text{Efficiency} = \frac{\text{Entropy}}{\text{Average bits/pixel}} = \frac{1,8112}{1,875} \approx 0,966$$

۱۸

۱۴۰۳

.D

(d) در این پسوند جفت ها که غیر هم موقعاً را بدست آوریم :

(21,21)	(21,95)	(169,243)	(243,243)
(21,21)	(21,95)	(169,243)	(243,243)
(21,21)	(21,95)	(169,243)	(243,243)
(21,21)	(21,95)	(169,243)	(243,243)

08
09

جفت	تعداد وقوع	P_i
(21,21)	4	4/16
(21,95)	4	4/16
(169,243)	4	4/16
(243,243)	4	4/16

10
11
12

$$H = -\sum_{i=1}^4 P_i \log P_i$$

$H_{Pair} = -4 \times \frac{4}{16} \log \frac{4}{16} = -4 \times (0,5) = 2$

بست بر جفت 2

| 19 بهمن | Feb | 7 | 1446 | 2025 |

حال آنتروپوژی بر پیکسل را حساب کنیم و هر جفت سامان 2 پیکسل است:

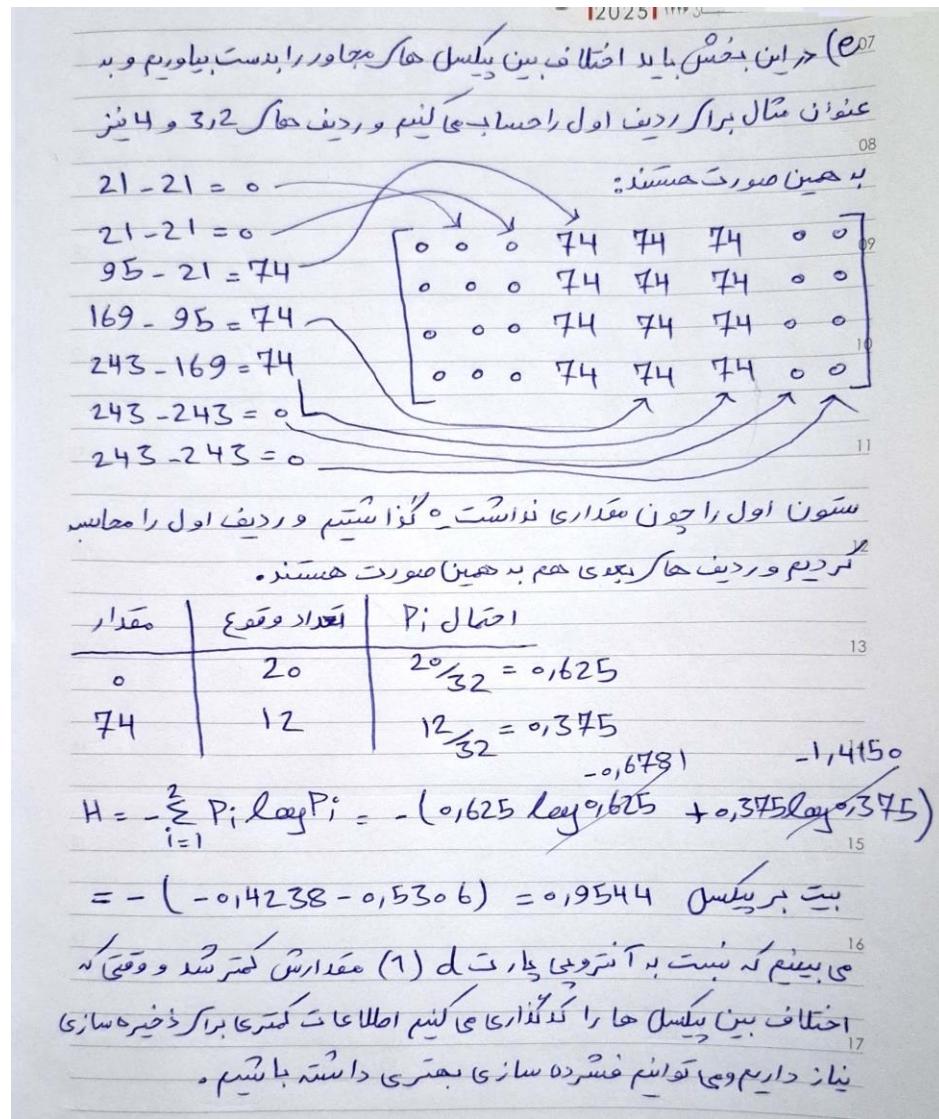
$$H_{Per Pixel} = \frac{H_{Pair}}{2} = \frac{2}{2} = 1$$

بست بر پیکسل

محاسبه نسبت آنتروپوژی یاری $a = (1,8112)$ مقدار گستری دارد و

و معکوس آن فشرده سازی بعنوان انجام دارد.

E

F

در بخش (a)، آنتروپی تصویر اولیه بر اساس پیکسل های تک برابر با ۱.۸۱۱۲ است به ازای هر پیکسل به دست آمد. این مقدار نشان دهنده میزان عدم قطعیت (یا تصادف بودن) تصویر است در حالی که هیچ گونه وابستگی مکانی بین پیکسل ها در نظر گرفته نشده و تنها بر اساس فراوانی شدت روشنایی پیکسل ها محاسبه شده است. در بخش (d)، با استفاده از جفت های غیرهمپوشان پیکسل، آنتروپی به ۱.۰ است به ازای هر جفت پیکسل کاهش یافت. این کاهش به این دلیل است که در این حالت، الگوهای محلی و تکرار در توالی تصویر تا حدی شناسایی

می‌شوند و مدل ساختار تصویر را بهتر درک می‌کند. بنابراین اطلاعات مورد نیاز برای توصیف تصویر کاهش می‌یابد. در بخش (e)، با ایجاد تصویر اختلافی (اختلاف شدت روشنایی بین پیکسل‌های مجاور)، آنتروپی باز هم کاهش یافته و به 0.9544 بیت به ازای هر پیکسل رسیده است. علت این کاهش بیشتر، بهره‌گیری مؤثر از همبستگی فضایی بین پیکسل‌های است؛ به‌ویژه در نواحی یکنواخت تصویر، که اختلاف بین پیکسل‌ها معمولاً صفر یا مقدار ثابتی است و این باعث تکرار بالا و در نتیجه کاهش آنتروپی می‌شود.

کاهش تدریجی آنتروپی در مراحل مختلف این تمرین نشان می‌دهد که هرچه مدل‌سازی تصویر هوشمندانه‌تر باشد و بتواند وابستگی‌های درونی تصویر را بهتر تشخیص دهد، میزان اطلاعات مورد نیاز برای نمایش تصویر نیز کاهش می‌یابد. مدل ساده‌ی پیکسل‌تکی هیچ ساختار یا وابستگی‌ای در تصویر را در نظر نمی‌گیرد و آنتروپی بالاست. مدل جفت پیکسل، بخشی از الگوهای تکراری تصویر را ثبت می‌کند و آنتروپی را کاهش می‌دهد. مدل اختلافی، ساختار و همبستگی پیکسل‌ها را به خوبی استخراج کرده و در نتیجه کمترین آنتروپی را دارد. این کاهش آنتروپی به معنی افزایش پتانسیل فشرده‌سازی تصویر است، که یکی از اهداف اصلی در پردازش تصویر و کدگذاری داده‌ها محسوب می‌شود.

آنتروپی هر روش را مجدد برای درک بهتر در ادامه آورده‌ایم:

Method	Entropy (bits/pixel)	
Single pixels	1.8112	(a)
Pixel pairs	1	(d)
Differences	0.9544	(e)

«... خرداماه 1404»